

Lietuvos Respublikos
seimo nario Valdo Rakučio

2020-2024 M. VEIKLOS ATASKAITA

Brangūs Lietuvos žmonės,

2020 – 2024 metų kadencija buvo iššūkių, išbandymų, kovos ir jėgų konsolidacijos laikotarpis, pirmoji kadencija Lietuvos Respublikos Seime. Per šiuos metus susipažinau su Lietuvos politine sistema, Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų partija, Lietuvos gynybos ir saugumo sistema, pažinau daug valstybės žmonių, nevyriausybinių organizacijų, žiniasklaidos atstovų. Savo veikloje vadovavausi strateginio planavimo principais, stengiausi tinkamai eiti Seimo nario pareigas, vadovaujančiose pareigose rodant iniciatyvą, būnant nariu remti vadovus, dalyvauti formaliuose ir neformaliuose susitikimuose, būti dėmesingu rinkėjams, dalyvauti renginiuose ir neužmiršti savo šeimos.

Su pagarba,

Prof. Valdas Rakutis

SEIME UŽIMU ŠIAS PAREIGAS

- Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos narys
- Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto narys
- Jūrinių reikalų komisijos pirmininkas
- Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos narys
- Laikinosios Bendradarbiavimo su skautais grupės pirmininkas
- Laikinosios Jaunimo pilietinio patriotinio ugdymo grupės pirmininkas
- Laikinųjų grupių narys: (Bendradarbiavimo su Ateitininkų federacija, Lietuvos kariuomenės ir Lietuvos šaulių sąjungos paramos, kt.)
- Tarpparlamentinių ryšių grupių su Beniliukso bei Vakarų Balkanų šalimis pirmininkas
- Tarpparlamentinių ryšių grupių narys: (Su Vokietija, Lenkija, Graikija ir Šventuoju Sostu)

DARBO SEIME STATISTIKA

Kartu su kolegomis Seimo
narių grupėje pateikiau

70 teisės aktų
projektų.

Vienas bei su kolegomis registravau dar

49 pasiūlymus teisės
aktų projektams.

NACIONALINIS SAUGUMAS IR GYNYBA

Pastarieji ketveri metai Lietuvai buvo permainingi. Migrantų krizė pasienyje su Baltarusija, informaciniai karai ir Rusijos plataus masto invazija į Ukrainą išskėlė naujų iššūkių mūsų valstybės saugumui. Kita vertus, šių grėsmių akivaizdoje Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete (NSGK) buvo nuveikta nemažai svarbių darbų. Visi vieningai stengėmės stiprinti valstybės saugumo pamatus. Per šiuos metus galutinai supratome, jog valstybės gynyba turi būti pagrįsta ne tik 5-tuoju NATO straipsniu, bet ir ryžtingu savo nacionalinių pajėgumų vystymu.

Gynybos finansavimas

Šios kadencijos metu pavyko pasiekti rekordinius gynybos finansavimo mastus. Nuo 2020–ųjų, gynybai skiriamos lėšos padvigubėjo ir pasiekė 3,03% nuo BVP. Tai – 3 vieta tarp NATO valstybių pagal skiriamą procentą nuo BVP. Nors gynybos finansavimas yra karšta ir garsiai diskutuojama tema, mums pavyko pasiekti susitarimą dėl tolesnio finansavimo didinimo ir išvengti susiskaldymo tiek Seime, tiek visuomenėje.

Parama Ukrainai ir išmoktos pamokos

Turėjome daug susitikimų su Ukrainos kariais ir pareigūnais, stengėmės padėti jiems ir atidžiai sekėme įvykius tiek artėjant naujam karo etapui, tiek jam prasidėjus. Sekėme pokyčius fronte ir išmoktas pamokas pritaikėme stiprinant mūsų valstybę.

Vokiečių brigada Lietuvoje

Įvyko istorinis lūžis – pasiektas susitarimas su Vokietija, dėl Bundesvero brigados dislokavimo Lietuvoje. Tai yra rimtas gynybos politikos pokytis ne tik Lietuvoje, bet ir Vokietijoje ir visame mūsų regione. Komitete palaikome glaudų ryšį su Vokietijos parlamentariais ir remiame infrastruktūros plėtros projektus, ruošdamiesi pilnam brigados apgyvendinimui Lietuvoje.

Visuotinė gynyba

Šios kadencijos metu atlikome kelis reikšmingus darbus šalį ginti pasiryžusių piliečių įtraukimui į gynybos sistemą. Sėkmingai pradėtas kurti svarbus teritorinės gynybos mechanizmas – karo komendantūrų sistema. Paruošėme naujas pilietinio informavimo priemones: pilietinio pasipriešinimo kursus, atvirus visiems, o šiuo metu privalomus ginklų savininkams.

Gynybos pramonė

Priėmėme gynybos pramonės įstatymo pakeitimus, kuriais sudarome papildomas galimybes skatinti nacionalinę gynybos pramonę. Palengvinome įmonių bendradarbiavimą su Vakarais, taip pat priėmėme dronų pramonę skatinančius įstatymus. Teko vadovauti specialiai gynybos pramonei skirtai darbo grupei, todėl nemažai dirbome su gynybos pramonės asociacijomis, gamintojais, užsienio partneriais.

Šaukimo reforma

Esant poreikiui plėsti šalies karinį rezervą, priėmėme reikšmingus pokyčius visuotinio šaukimo linkme. Pagal naują tvarką, jaunuoliai galės būti šaukiami į tarnybą iškart po mokyklos baigimo. Reforma taip pat siekiama pritraukti kariuomenei trūkstamų žinių turinčius specialistus, kurie po tarnybos būtų aktyviojo rezervo dalimi ar jungtųsi prie profesinės karo tarnybos.

NATO strateginiai planai ir aljanso stiprinimas

Vilniuje vykusiam NATO viršūnių susitikime pasiekėme, kad aljanso strateginiame planavime įsitvirtintų naujas priešakinės gynybos principas, skiriantis didesnę dėmesį NATO „pasienio“ šalims, tarp kurių yra ir Lietuva. Naujuose planuose numatytas realių gynybos pajėgumų sukūrimas, greitesnis pajėgų permetimas. Pastaraisiais metais vykdyti mokymai demonstruoja išaugusią galią ir parengti. Ne tik atgrasinti, bet ir ginti aljanso žemę nuo galimų ketinimų išbandyti NATO budrumą. Komite te turėjome daug susitikimų su NATO valstybių gynybos ir saugumo komitetų atstovais, keitimės informacija, dalinomės turime patirtimi apie rytų kaimynus.

PILIE TINIS – PATRIOTINIS UGDYMAS

Didžiausią dėmesį dirbdamas Seime skyrčiau pilietinei-patriotinei valstybės vystymo kryptim. Karas Ukrainoje parodė, kad labai sunku įveikti kariuomenę, remiamą visos tautos. Suprasdamas patriotinio ugdymo svarbą valstybės nacionaliniam saugumui, aktyviai iniciavau ir prisidėjau kuriant valstybinę pilietinio ir patriotinio ugdymo sistemą – kadetų mokyklas, skautų judėjimo efektyvinimą. Šiuo tikslu daug keliavau po Lietuvą, turėjau prasmingų pokalbių ir susitikimų su tautiečiais, moksleiviais, studentais ir kariais.

Valstybinė kadetų sistema

Mano pirmininkaujama Seimo Jaunimo pilietinio patriotinio ugdymo grupė šios kadencijos metu didžiausią dėmesį skyrė kadetų mokyklų sistemai. Pavyko pasiekti svarbią Švietimo įstatymo pataisą, leidžiančią Vyriausybei, KAM siūlymu steigti kadetų mokyklas. Pateikimo stadiją praėjo kita grupės palaikoma Švietimo įstatymo pataisa, leidžiančią kadetų ugdymo programą vykdyti mokyklų skyriuose. Visa tai garantuos kadetų sistemos stabilumą ir plėtrą, vykstančią jau dabar.

Bendradarbiavimas su skautais

Daug metų praleista skautų veikloje, todėl puikiai suprantu šios organizacijos svarbą valstybei ir jaunimo patriotiniam ugdymui. Mūsų su bendraminčiais įsteigta Seimo Bendradarbiavimo su skautais grupė rūpinosi skautų istoriniu paveldu, Seime surengėme parodą „Skautai-partizanai, rūpinomės skautų ženklais Palangoje, rūpinamės skautų įvaizdžio gerinimu valstybės akyse. Stengiamės spręsti problemas, kylančias dėl skautų pasidalijimo tarp skirtingų organizacijų, kalbame apie skautų vienybės idėją.

Bendradarbiavimas su šauliais

Nors nesu šaulys, labai artimai bendravome su Lietuvos šaulių sąjunga, dalyvavau 2023 metų žygyje per visą Klaipėdos kraštą, 2024 metais 105 LŠS metinėms skirtame žygyje po Vidurio Lietuvą. Ypač aktyvus bendravimas vyko su Kauno šaulių rinktine, jaunaisiais šauliais, Pūtvio-Putvinskio klubu, į kurį įstojau, neseniai pakviestas dirbti valdyboje. Asmeniškai dalyvavau kuriantis šaulių vienetams Belgijoje ir Liuksemburge, turiu su jais betarpišką ryšį.

Bendradarbiavimas su Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, kitomis laisvės kovų organizacijomis

Šios organizacijos – sielos sesės. Gyvendami Kaune Senojoje ramovėje veikėme išvien organizuojant parodas, susitinkant Valdybos ir tarybos posėdžiuose, kartu vykstant į Latviją, dirbant tremtinių skyriuose švenčių proga, dalijamės informacija kasdieniais klausimais.

Pilietinių patriotinių organizacijų

Giliai tikiu, kad laisvosios pilietinės organizacijos yra mūsų visuomenės ramstis. Dėl šios priežasties Seime įregistravau įstatymo projektą, kuris leistų tarpukariu veikusioms ir atsikūrusioms organizacijoms atgauti jiems priklausiusį nekilnojamąjį turtą. Šio įstatymo priėmimas reikšmingai sustiprintų gilią tradiciją turinčias ir valstybei nusipelnusias jaunimo organizacijas kaip studentų korporacija „Neo-Lithuania“ ir Ateitininkų federacija.

Švietėjiška veikla

Ilgai metai praleisti dirbant karo istoriku, universiteto dėstytoju ir vadovu skautų organizacijoje leido man įgyti patirties ir žinių, naudingų ne tik man asmeniškai, bet ir kitiems. Seime, visoje Lietuvoje ar netgi užsienyje skaičiau pranešimus ir vedžiau paskaitas istorinės atminties, istorijos politikos, jaunimo ugdymo ir nacionalinio saugumo temomis. Reguliariai dalyvauju populiarių podcast'ų veikloje šviečiant visuomenę ir išsaugant turėtas žinias. Per kadenciją pavyko parengti keturias mokslo populiarinimo knygas, kurų trys jau randasi skaitytojų rankose.

ISTORIJOS POLITIKA

Informacinių ir kultūrinių kovų kontekste tautai būtina turėti tvirtą tapatybę ir istorinę atmintį. Seimo laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijoje rėmiau Lietuvos patriotus ir jų iniciatyvas bei pasisakydavau prieš Lietuvai priešiškus mūsų istorinės atminties iškraipymus.

Genocido ir rezistencijos tyrimų centras

Seime kelią skinantį naujam Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centro įstatymui siekiau užtikrinti patriotinių organizacijų, pirmiausia centrą įsteigusios Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos interesus. Tam įregistravau du siūlymus, kurių priėmimas leistų apsaugoti centrą nuo priešiškų suinteresuotų asmenų įtakos. Daug energijos skirta tiek sprendžiant kasdienes centro problemas, tiek ginant lietuvių tautos interesus. Dažnai dalyvauju Tuskulėnų centro veikloje, esu dažnas paskaitų ir diskusijų dalyvis.

Birželio sukilimas

1941-aisiais įvykęs lietuvių tautos sukilimas pastaraisiais metais pateko į nuožmias informacinio karo audras. Sukilimo atminimo puoselėjimas ir jo istorijos gynimas nuo šmeižto yra vienas mano darbo Seime tikslų. Kartu su Seimo nariu A. Ažubaliu, prof. V. Landsbergiu bei kitas redkolegijos nariais parengėme kelių tomų publikaciją „Birželis kvietė į kovą“ skirtą informuoti Lietuvos bei užsienio auditorijas apie Birželio sukilimą.

Lietuvos nacionalinis pasakojimas

Nors yra įprasta manyti, kad Lietuva neturi savo nacionalinio pasakojimo, kokį turi skandinavų tautos ar Vakarų Europos šalys – tai nėra tiesa. Mūsų istorija yra gili, gausi mitais ir legendomis, kurių platesnis žinojimas leistų puoselėti tautinę savastį. Šiam klausimui svarstyti 2023 m. lapkritį surengiau konferenciją Seredžiuje „Senosios Lietuvos pėdsakai.“, o kadencijos pradžioje daug dėmesio skyriau mūsų tapatybės stiprinimui, atsparumui. Stengiausi kompleksiskai žvelgti į mūsų valstybės atminties politiką.

Lietuvos laisvės kovos užsienio auditorijai

Informaciniais karams verdant visame Vakarų pasaulyje tampa ypač svarbu pateikti neiškraipytą Lietuvos istorijos pasakojimą užsienio auditorijoms. Apie Lietuvos laisvės kovas, jų patirtį ir pamokas skaičiau paskaitas Rygos ir Tartu aukštosioms mokykloms. Atstovavau Lietuvos Seimą Vašingtone, Komunizmo aukų atminimo fondo konferencijoje, atskirus susitikimus organizavome Belgijoje, Liuksemburge.

JŪRINIAI REIKALAI

Vienas iš svarbiausių šios sesijos darbų – Seime mano iniciatyva buvo atkurta ir savo veiklą atnaujino Jūrinių reikalų komisija. Pasaulinis geopolitinis kontekstas mums diktuoja strategiškai svarbius jūrinių reikalų klausimus, kurie apima gynybos ir saugumo, jūrinės energetikos, jūrinių technologijų, krovinių gabenimo vandeniu ir kitas svarbias sritis. Jūrinių reikalų komisija – tai vedlys, apjungiantis jūrinės kultūros organizacijas ir bendruomenę, valdantis jūrinės strategijos planavimo ir rengimo eigą ir suprantantis jūrinės bendruomenės poreikius.

Lietuvos jūrinė strategija

Svarbiausias mano pirmininkaujamos Jūrinių reikalų komisijos darbas yra Lietuvos jūrinės strategijos rengimas. Šis dokumentas padėtų sutelkti visus jūrinio sektoriaus atstovus ir leistų užtikrinti Lietuvos jūrinės politikos kryptingumą. Strategija bus pristatoma Seimui jau rugsėjo mėnesį ir jos priėmimas žymėtų reikšmingą pokytį Lietuvos, kaip jūrinės valstybės, raidoje.

Kasmetinis jūrinės politikos forumas Seime

Pastaruosius dvejus metus jūrinė bendruomenė rinkosi Seime, į Europos jūrų dienas paminėti skirtą jūrinės politinės konferenciją. Forumas reikšmingai prisidėjo artinant jūrinę bendruomenę prie Seimo ir ruošiant medžiagą Lietuvos jūrinei strategijai.

Jūrinių reikalų komisijos darbo rezultatai

Komisija reikšmingai prisidėjo sprendžiant Lietuvos aukštosios jūreivystės mokyklos reformą, taip pat sprendė nacionaliniam saugumui svarbius SGD laivo-saugyklos „Independence“ klausimus, susijusius su Lietuvos vėliavos iškėlimu. Palaikome nuolatinį ryšį su jūrine bendruomene ir posėdžių metu keliame jai rūpimus klausimus.

PARLAMENTINĖ DIPLOMATIJA

Darbas Beniliukso parlamentinėje grupėje

Beniliukso valstybės – tai Lietuvai artimos ir draugiškos šalys, turinčios gausią lietuvių bendruomenę. Kaip grupės pirmininkas puoselėjau tarpusavio šalių parlamentinius ryšius. Taip sutapo, kad buvo minimi diplomatiniai santykių užmezgimo šimtmečiai, todėl kontaktai 2022–2023 buvo ypač aktyvūs, vyko patys, priėmėme svečius. Daugiausia darbo atlikta mezgant ryšius su Liuksemburgu ir Belgijos Valonijos regionu, su kuriais iki šios kadencijos beveik neturėjome ryšių.

Darbas Vakarų Balkanų parlamentinėje grupėje

Vakarų Balkanų regiono šalis vienija ta pati svajonė, kurią išgyvenome ir mes prieš 30 metų – tapti Europos Sąjungos dalimi. Kaip grupės narys, o vėliau ir pirmininkas siekiau užmegzti bendradarbiavimą tarp Lietuvos ir šio regiono šalių. Ypatingą dėmesį skyriau Albanijai, Juodkalnijai ir Šiaurės Makedonijai – realiausioms kandidatėms į Europos Sąjungą.

Dalyvavimas Vokietijos, Lenkijos ir Graikijos tarpparlamentinių ryšių grupėse

Būdamas grupių nariu dalyvavau kelyje išvykose ir visada esant galimybei dalyvavau renginiuose Lietuvoje. Kadencijos pradžioje įvyko ypač svarbūs vizitai į Varšuvą, tamprūs ryšiai sieja mus su Vokietijos, Lenkijos ambasadomis, karo atašė.

